

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

Operation of the Internal Education Quality Assurance of Small-Sized Schools in Rayong Province under the Office of Secondary Education Service Area 18

สุมัทนา อ่องจำปา¹ และ สมนึก ทองเยี่ยม²
Sumattana Ongjampa¹ and Somnuk Thongiam²

Article History

Received : November 11, 2018

Revised : August 26, 2019

Accepted : August 27, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน 2) สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และ 4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นโดยแยกตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังเท่ากับ 0.97 และ 0.98 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ร้อยละและร้อยละสะสม

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง อยู่ในระดับมากที่สุด 3) มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และ 4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แบ่งเป็น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีดังนี้ พัฒนานักเรียนในการอ่านออกเขียนได้ ให้มีประสิทธิภาพและเห็นผลจริง พัฒนานักเรียนให้คิดเป็น วิเคราะห์และพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้ มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้ ส่งเสริมการอบรมพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองสอนและมีการจัดการวางระบบงานอย่างมีระบบระเบียบ มาตรฐานด้านที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ ประเมินความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริงและเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเป็นหลัก และมาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ คือ เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ : การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ; ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ; โรงเรียนขนาดเล็ก

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, Graduate Student in Department of Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, Lecturer, Faculty of Education, Burapha University

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the actual condition, 2) the condition that should be in expectation, 3) the need for development, and 4) the comments and suggestions for the operation of the internal education quality assurance. A sample used in this research was school teachers and administrators from 4 schools as selected by simple random sampling. The research tool was a questionnaire which was divided into 2 parts: the actual condition and the condition that should be in expectation with their respective reliability coefficients of 0.97 and 0.98. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, modified priority needs index, percentage and cumulative percentage.

The results revealed as follows: 1) the actual condition was at high level; 2) the condition that should be in expectation was at the highest level; 3) the need for development was necessary; and 4) comments and suggestions for the operation of the internal education quality assurance of small-sized schools in Rayong province under the Office of Secondary Education Service Area 18 could be divided into 4 standards. Standard 1 – students' quality. Develop students in literacy to be efficient and effective. Develop students to be able to think, analyze, and develop advanced thinking skills. Standard 2 – school administrators' administrative process: Encourage teachers to have expertise in the subjects they teach and to have a systematic management. Standard 3 – learner-centered teaching and learning management. Do the authentic assessment of students' knowledge and focus on learning activities by mainly allowing the learners to act. And standard 4 – the effective internal quality assurance system. Collect various information systematically.

Keywords : Operation of the Internal Education Quality Assurance ; Need for Development ; Small-sized Schools

บทนำ

พระบรมราชโองบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร วชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดมบรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ การมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีระเบียบวินัย มีงานทำ มีอาชีพและการเป็นพลเมืองดี ซึ่งการเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี (Bureau of international Cooperation Ministry of Education Thailand, 2018) นั้นหมายถึงการมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทรต้องทำงานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคนไทยและสังคมไทย ในหลายประการ การที่ประเทศไทยเตรียมพร้อมที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาโดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” (Ministry of Education, 2018)

การพัฒนาคน จะต้องเน้นไปที่กระบวนการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ดังรายละเอียดในหมวดที่ 6 มาตรา 47 ได้บังคับให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆ และผลักดันให้กระบวนการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของวงการการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมุ่งหน้าไปในทิศทางเดียวกัน

ปัจจุบันคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในประเทศไทยโดยเฉลี่ยต่ำลงเมื่อเทียบกับอีกหลายๆ ประเทศในระดับเดียวกัน โดยสังเกตจากผลการประเมินความรู้ระดับชาติใน PISA 2015 ในภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ประเทศไทยมีผลการประเมินอยู่ในกลุ่มต่ำ (The institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2015) และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน

ประจำปีการศึกษา 2560 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็กมีคะแนนเฉลี่ย 4 วิชา (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศทุกรายวิชา (The Secondary Educational Services Area Office 18, 2018) เป็นวิกฤติการณ์อย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีความขัดแย้งกับการรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีผลการประเมินตนเองในระดับคุณภาพที่ดีหรือ ดีเยี่ยม หากแต่ผลการประเมินความรู้ในระดับชาติไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกัน

จากความสำเร็จดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ว่าสอดคล้องกับสภาพจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังอย่างไร เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย มาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
2. เพื่อศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวังของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
4. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แนวคิดการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน (National Institute of Educational Testing Service, 2016) ได้แก่

- มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
- มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการบริหารของสถานศึกษาที่ชัดเจน
- มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งหมด 4 โรงเรียน (Office of the Basic Education Commission, 2017)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie & Morgan, 1970) โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม จำนวน 29 คน โรงเรียนห้วยยางศึกษา จำนวน 23 คน โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา จำนวน 20 คน และ โรงเรียนข้า้อพวิทยาคม จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่า IOC เท่ากับ 1.0 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวัง ในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1970) เป็นการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) จำนวน 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.24-0.86 และสภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวังอยู่ระหว่าง 0.52-0.90 มีค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) ด้านสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและด้านสภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวังเท่ากับ 0.97 และ 0.98 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ.2561 และได้ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนทั้งหมด 83 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.21

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยใช้ค่าสถิติ “ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNImodified : Modified Priority Needs index) (Wongwanich, 2015)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.74) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

มาตรฐานด้านที่	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน	3.21	0.72	ปานกลาง
2. กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	3.58	0.77	มาก
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.58	0.71	มาก
4. ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล	3.73	0.73	มาก
รวม	3.53	0.74	มาก

2. สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.56) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง

มาตรฐานด้านที่	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.39	0.58	มากที่สุด
2. กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	4.57	0.55	มากที่สุด
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.54	มากที่สุด
4. ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล	4.54	0.57	มากที่สุด
รวม	4.50	0.56	มากที่สุด

3. ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยรวม มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา” (PNImodified = 0.27) โดยมาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา มากที่สุด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

มาตรฐานด้านที่	I	D	PNI _{modified}
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.39	3.21	0.36
2. กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	4.57	3.58	0.27
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	3.58	0.26
4. ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล	4.54	3.73	0.21
รวม	4.50	3.53	0.27

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยแบ่งตามมาตรฐานด้านต่างๆ ดังนี้ มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรพัฒนานักเรียนในการอ่านออกเขียนได้ให้มีประสิทธิภาพและเห็นผลจริง (ร้อยละ 21.43) พัฒนานักเรียนให้คิดเป็น วิเคราะห์ และพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้ (ร้อยละ 21.43) มีโครงการอาชีพให้มากขึ้น เพื่อรองรับทักษะการทำงานและการศึกษาต่อ (ร้อยละ 21.43) พัฒนานักเรียนให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (ร้อยละ 14.29) พัฒนาทักษะอาชีพ ที่เกี่ยวกับอาชีพศึกษาให้มากขึ้น (ร้อยละ 14.29) และมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่มีผลการประเมินต่ำ (ร้อยละ 7.14) มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและ

การจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ส่งเสริมการอบรมพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองสอนอย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 30.77) มีการจัดการและวางระบบงานอย่างมีระบบระเบียบ (ร้อยละ 23.08) มีเป้าหมายที่ชัดเจน (ร้อยละ 7.69) ให้ครูได้ปฏิบัติการสอนอย่างเต็มที่ (ร้อยละ 7.69) เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศสำคัญหรือกิจกรรมทางเว็บไซต์โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 7.69) วางกำลังคนให้เหมาะสมกับงาน (ร้อยละ 7.69) จัดขนาดของโรงเรียนให้มีความเท่ากันและสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ไม่ได้เลือกที่ระดับหรือขนาดโรงเรียน (ร้อยละ 7.69) และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน (ร้อยละ 7.69) มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประเมินความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ (ร้อยละ 21.43) เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเป็นหลัก (ร้อยละ 21.43) มีการสะท้อนและปรับปรุงการทำงานต่อเนื่องทั้งเดี่ยวและกลุ่มของนักเรียน (ร้อยละ 14.29) มีการร่วมทำกิจกรรมภายในชั้นเรียน (ร้อยละ 14.29) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความถนัดในด้านต่างๆ (ร้อยละ 14.29) และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกที่จะไปศึกษาหาความรู้ในทักษะอาชีพที่ตนเองสนใจ (ร้อยละ 14.29) มาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 28.57) เรียนรู้การทำโครงการคุณภาพของโรงเรียนด้านต่างๆ (ร้อยละ 14.29) ติดตามและรายงานผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบมีคุณภาพมากขึ้น (ร้อยละ 14.29) เตรียมความพร้อมอยู่เสมอในเรื่องของงานประกันภายในเพื่อให้งานเป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 14.29) มีระบบการประกันคุณภาพที่เข้มแข็งและครูเข้าใจระบบงาน (ร้อยละ 14.29) ทำเอกสารต่างๆ ควรเป็นไปตามความจริง (ร้อยละ 14.29)

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะโดยมาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะต้องหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ ทั้งนี้ เพราะคะแนนสอบ O-NET ของโรงเรียนขนาดเล็ก ยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

Baingiw (2018) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Rinsiri (2015) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ Trateng (2018) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดพังงา พบว่า สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Aphaiso (2015) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า ทักษะการบริหารและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. สภาพที่ควรจะเป็นในความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้กำหนดไว้ให้โรงเรียนปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47-51) ว่าโรงเรียนต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ซึ่งจะต้องพัฒนาต่อไปตามลำดับ ดังนี้ มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน จะต้องพัฒนาต่อไปในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องพัฒนาต่อไปในด้านการตรวจสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิผลจะต้องพัฒนาต่อไปในด้านการรับรู้ ความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของครู สอดคล้องกับ Samae (2014) ได้วิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีผลการศึกษาพบว่า ควรให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการร่วมงานการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานด้านที่ 2

กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องพัฒนาต่อไปในด้านการมีเป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์

3. ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในภาพรวมมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ (Ministry of Education, 2017) ซึ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนจนประสบความสำเร็จ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและพัฒนารจากผลการสอบวัดระดับชาติ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ควรหาทางแก้ไขคุณภาพของผู้เรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาจากผลการสอบวัดระดับชาติ โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันที่อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูในการวิจัยครั้งนี้ที่ต้องการพัฒนาให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ให้มีประสิทธิภาพและเห็นผลจริง พัฒนานักเรียนให้คิดเป็น วิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้ อันดับ 2 มาตรฐานด้านที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาแผนบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูว่าควรมีการจัดการและวางระบบงานอย่างมีระบบระเบียบ อันดับ 3 มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยเฉพาะในด้านการประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนท้องถิ่นและการมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมสอดคล้องกับ Masmek (2017) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล มีความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยจะต้องมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของผู้เรียน และอันดับ 4 มาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยเฉพาะด้านการรับรู้และความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของครูและบุคลากร

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีดังนี้ มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ พัฒนาให้นักเรียนในการอ่านออก เขียนได้ ให้มีประสิทธิภาพและเห็นผลจริง พัฒนานักเรียนคิดเป็น วิเคราะห์และพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้ มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ส่งเสริมการอบรม พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนเองสอนอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดการและวางระบบงานอย่างมีระบบระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับ Burapha (2014) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี พบว่า สถานศึกษาควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บังคับบัญชาให้เข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นและมีการวางแผนก่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา มาตรฐานด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ การประเมินความรู้ของนักเรียนตามความเป็นจริงอยู่เสมอ และเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเป็นหลัก มาตรฐานด้านที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจในค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาซึ่งคำนวณมาจากสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง โดยมีความน่าเชื่อถือและปลอดจากอคติซึ่งค่าดัชนีความต้องการจำเป็นนั้น ได้ค้นพบอันดับของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีความสอดคล้องกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง ว่าต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างเร่งด่วนในมาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนารจากผลการสอบวัด

ระดับชาติ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ (Ministry of Education, 2017) ดังกล่าวข้างต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ค้นคว้าการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนขนาดกลาง ใหญ่และใหญ่พิเศษ ในจังหวัดระยอง

2. ควรมีเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

3. ควรมีสัมภาษณ์ครูหรือผู้บริหารโรงเรียน ที่มีผลการประเมินตนเอง (SAR) ในแต่ละมาตรฐานหรือในมาตรฐานด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด

References

- Aphaiso, T. (2015). Khwāmsamphan rawāng thaksa kānbōrīhān kap kāndamnoēn ngān prakan khunnaphāp phāinai khōng sathan̄ suksā tam krabuānkān PDCA khōng phubōrīhān sathan̄ suksā sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā nakhōk phanom khēt sōng [The Relationship between Administrative Skill and Operation of the Internal Quality Assurance in Schools Based on the PDCA process of School Administrators under the office of Nakhon Phanom Primry Education Services Area 2]. *Nakhon Phanom University Journal*, 2(1),41-51.
- Baingiw, N. (2018). *Nēōthāng kānbōrīhān chatkān rōngriān khanāt lek tam mātrathān kānsuksā naphūn thān khōng sūn khruākhaī phatthana khunnaphāp kānsuksā wīāng kalong wanā thewī ‘amphōe wīāng pā pao chāngwat chīāng rai* [The guidelines for administration of small schools based on basic education standards for Wiengkalong Wanathevi Education Quality Development Network, Wiang Pa Pao district, Chiangrai province (Unpublished master’s thesis)]. Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai, Thailand.
- Burapha, V. (2014). *Khwāmsamphan rawāng botbat khōng phubōrīhān sathan̄ suksā kap kāndamnoēn ngān prakan khunnaphāp kānsuksā khōng sathan̄ suksā sangkat ‘ongkōk pokkhōng sūn thōngthīn chāngwat Pathum Thānī* [The relationship between the role of school administrators and the school quality assurance of the schools under Pathumthani Local Administrative Organization]. Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Nakhon Nayok,
- Bureau of international Cooperation Ministry of Education Thailand. (2018). *Phrarāchabanyat kānsuksā hāng chat* [National Education Act]. Retrieved April 2018, from: <https://www.bic.moe.go.th/>.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing*. 5th ed. New York : Harper Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). Determine sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*. 30(3),607–610.
- Likert, R. (1970). *A technique for the measurement of attitude*. Chicago : Rand McNally company.
- Masmek, A. (2017). *Kānbōrīhān ngān wichākān kap khunnaphāp phū rīān nai rōngriān thetsabān klum kānsuksā thōngthīn thī hā* [The academic affairs administration and the student quality of the Municipal school in local education group 5 (Unpublished master’s thesis)]. Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.
- Ministry of Education. (2017). *Phān patibat rāchakān prācham pīngoppramān Phō.Sō. sōngphanhāōjhoksip ‘ēt khōng krasūāng suksāthīkān* [Official Plan for the fiscal year 2018 Ministry of Education]. Bangkok : Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education.
- _____. (2018). *Phān phatthanākān suksā khōng krasūāng suksāthīkān chabap thī sipsōng (Phō.Sō. sōngphanhāōjhoksip-sōngphanhāōjhoksi)* [Education Development Plan of the Ministry of Education No.12 (2017-2021)]. Bangkok : Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education.

- National Institute of Educational Testing Service. (2016). *Khūmū kānpromāēn khunnaphāp tān mātrathanā kānsuksā naphūn thān phūā kānprakan khunnaphāp phāinai khōng sathanā suksā* [Quality assessment guide for Internal Quality Assurance of educational institutions]. Bangkok : Office of the Religious Organization.
- Office of the Basic Education Commission. (2017). *Rabop sārasonthēt phūā boṛihān kānsuksā* [Education Management Information System]. Retrieved June 2017, from : <https://data.bopp-obec.info/emis/>.
- Rinsiri, S. (2015). *Kānchātkaṅ rīan kānsōṅ thī nēn phū rīan pen samkhan khōng rōngriān nai ‘amphōē kō chān samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā Chon Buri khēt sōng* [Student-Center Teaching Management in Schools at Kochan district under Chonburi primary Educational service area office 2 (Unpublished master’s thesis)]. Burapha University, Chonburi, Thailand.
- Samae, H. (2014). *Krabūankān boṛihān kānprakan khunnaphāp phāinai sathanā suksā khōng phūboṛihān rōngriān ‘ēkkachon sōṅ satsana ‘itsalām chāngwat pattānī* [The Management Process of School Internal Quality Assurance of the School Administrators from Private Islamic Schools in Pattani Province (Unpublished master’s thesis)]. Yala Rajabhat University, Yala, Thailand.
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2015). *Witthayāsāt kān ‘ān lāe khanittasāt khwāmpen lōēt lāe khwām thaothiām thāngkān suksā* [Science Reading and Mathematics of Excellence and educational equality]. Bangkok : Success Publishing Co., Ltd.
- The Secondary Educational Services Area Office18. (2018). *Rāingān phonlakā rot da sōp thāngkān suksā radap chāt khan phūnthān pīkānsuksā sōngphanhārōjhoksip* [Basic National Education Test Report for Academic Year 2017]. Retrieved June 2018, from : <http://www.spm18.go.th/2017/>.
- Trateng, W. (2018). *Saphāp kānboṛihān kānchātkaṅ rīan kānsōṅ thī nēn phū rīan pen samkhan khōng rōngriān nai sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā ‘amphōē muāng chāngwat Phangngā* [Title Alternative the state of school management based on child center oriented of school conlerd under Muang district, Phangnga primary educational service area office (Unpublished master’s thesis)]. Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathumtani, Thailand.
- Wongwanich, S. (2015). *Kānwichai pramāēn khwāmtoṅkān chāmpen* [Needs assessment research]. Bangkok : Chulalongkorn University Publishing.